

Bestuursopdracht

Onderzoek welke mogelijkheid er is om na 1 november 2024 de tijdelijke noodopvang voor asielzoekers in Winsum voor langere tijd open te houden.

Voor de uitwerking van deze opdracht is zowel met het COA als met verschillende personen gesproken. Hieronder vindt u puntsgewijs de uitkomsten van het onderzoek. Aan het eind vindt u het advies.

Stakeholders draagvlak

- COA

COA heeft aangegeven graag te willen blijven in Winsum, het bevalt hun goed in Winsum. Als er wordt verlengt realiseren ze zich dat er aan de panden verbeteringen aangebracht moeten worden. Ze zijn al aan het onderzoeken wat ze kunnen doen om de huisvesting woonbaar te houden. Daarnaast geven ze aan dat ze graag het primair onderwijs in Winsum willen hebben. Op dit moment krijgen de kinderen les in Uithuizermeeden. Hiervoor worden ze elke dag gehaald en gebracht met de bus. Omdat het niet lukt om altijd begeleiding mee te sturen, is het soms onrustig in de bus. Ook is het lastig om een ziek kind weer naar huis te laten gaan. Als de kinderen in Winsum naar school gaan, zijn de ouders zelf verantwoordelijk dat de kinderen op school zijn, vergelijkbaar met andere inwoners. Ook wil het COA graag de kinderopvang graag buiten de COA locatie. Volgens de regels moet er een omheining zijn bij de speeltuin. Dat is niet wenselijk voor het COA omdat ze dan buitenschooltijd er moeilijker kunnen spelen. Daarnaast is ook hier het voordeel dat de ouders dan zelf verantwoordelijk zijn voor het halen en brengen van de kinderen.

- Omwonenden COA Winsum

Op dinsdagavond 23 april 2024 is er een informatie bijeenkomst geweest om de omwonenden te informeren dat het college aan het onderzoeken is naar de (on)mogelijkheden om de noodlocatie COA in Winsum langer open te houden. De uitnodiging voor deze avond is persoonlijk bezorgd en voor dat de aankondiging van het onderzoek over scenario's voor permanente AZC in de krant kwam. Op deze avond waren de wethouder De Visser ook een aantal mensen van het COA aanwezig waaronder de regiomanager en locatie manager. Op deze avond waren ook de stichting Vluchteling Winsum en de ondernemers vereniging Winsum uitgenodigd. Op deze avond waren 21 personen aanwezig. De algemene tendens was dat men kan instemmen met verlengen. Men is niet tegen, men ervaart weinig tot geen overlast en de omwonenden begrijpen dat opvang ergens in de gemeente nodig is. Daarnaast zijn er een aantal opmerkingen geplaatst:

- De burgemeester heeft beloofd dat het tot november 2024 zou zijn: onbetrouwbare overheid
- Houd rekening met de uitbreiding van het Aanleg. Er is veel behoefte aan uitbreiding van het Aanleg.
- Geen aanmeldcentrum, of overloop Ter Apel
- Zijn er mogelijkheden voor dat de asielzoekers kunnen werken
- Let op de verkeersveiligheid (goede verlichting rotonde, extra zebrapad aan de kant van garage Bakker)
- Tussen het Aanleg en bouwterrein zit in het onverhard pad een verhoging, hier fietsen de asielkinderen soms met hoge snelheid van af. Dat is gevaarlijk
- Een prullenbak op parkeerterrein bij het COA
- Zowel de stichting Vluchteling Winsum en de ondernemers vereniging Winsum spraken hun steun uit voor het openhouden van deze locatie.

- Openbare orde/politie

Er is twee maandelijks overleg tussen COA, gemeente en politie. Tijdens deze overleggen blijkt dat er geen incidenten zijn geweest. Gegeven deze situatie is er vanuit hun kant geen bezwaar tegen verlenging van de locatie.

Onderwijs

In de overbruggingsperiode tussen 1 november 2024 en het moment dat een eventueel AZC is gebouwd, zullen tijdelijk minder vluchtelingen in Het Hogeland worden opgevangen. Dit heeft

gevolgen voor het onderwijs. Het aantal nieuwkomersleerlingen daalt, waardoor tijdelijk minder docenten en onderwijsassistenten ingezet hoeven worden.

Op dit moment krijgen de leerlingen in het primair onderwijs les in Uithuizermeeden en de leerlingen voor het voortgezet onderwijs gaan naar de ISK in Warffum.

Per 1 september 2024 verhuist de nieuwkomers school naar de voormalige basisschool de Piramiden in Winsum. Hier zal dan ook de kinderopvang in gehuisvest gaan worden.

Dit heeft diverse voordelen:

- De mogelijkheid om het onderwijs voor de taalklassen en de leerlingen vanuit het COA op dezelfde locatie onder te brengen (efficiëntie voor onderwijs in samenwerking en aansturing)
- Mogelijkheid voor een peuterspeelzaalvoorziening voor nieuwkomers in hetzelfde gebouw.
- Hierdoor hoeft op de COA locatie geen hek om de speeltoestellen geplaatst te worden.
- Nauwe samenwerking opvang en onderwijs en delen expertise
- Onderwijs/peuteropvang nabij de opvanglocatie, waardoor ouders en oudere kinderen (semi) zelfstandig de kinderen naar school kunnen brengen
- Meer beeld van het onderwijs bij ouders en grotere betrokkenheid
- Meer contact tussen ouders, onderwijs en dorp (integratie)

Financiën

De gemeente krijgt een vergoeding per asielzoeker. Dat gebeurt of via het faciliteiten besluit of via de algemene uitkering aan de hand van het aantal inwoners ingeschreven in BRP. Hiermee kunnen de kosten die gemeente maakt op dit moment worden gefinancierd.

Inzet personeel

Tegelijkertijd met dit onderzoek, is er ook een onderzoek geweest naar de mogelijkheden voor een structureel AZC. Mocht het advies dat daar uit komt, worden aangenomen en er komt een permanent AZC, dan is het voorstel om de projectleider die daar verantwoordelijk voor is, ook deze verlenging bij deze persoon onder te brengen. Hiervoor moet een bestuursopdracht worden geschreven en een projectleider worden gezocht.

Spreidingswet

In het landelijke coalitie akkoord staat de spreidingswet wordt ingetrokken. Op dit moment is deze nog steeds van kracht. Onbekend is of en wanneer deze wet niet meer werkzaam is.

In de spreidingswet staat het aantal dat we als provincie moeten opvangen. Daar voldoen we aan in de provincie Groningen. Hoe het aantal is verdeeld over de provincie is landelijk minder van belang. Dat aantal is een optelsom van de individuele opgave per gemeente.

De gemeentelijke opgave is 251 asielzoekers. Door open houden van de COA locatie in Winsum voldoen we hieraan.

Relatie bestuursovereenkomst / Provinciale samenhang

In de bestuursovereenkomst tussen de Groninger gemeenten en het ministerie van Justitie die in februari 2023 is afgesloten staat dat wij als gemeente tot november 2024 twee keer 250 asielzoekers opvangen. Op dit moment wordt er gesproken over de verlenging van de deze bestuursovereenkomst. De cijfers die daar voor onze gemeente in komen te staan zijn nog niet bekend.

Bestemminsplan/vergunning

De vergunning voor deze locatie loopt af op 27 juli 2024. De reden hiervan is dat het COA al in de zomer van 2022 haar intrek zou nemen in de noodlocatie. Doordat de locatie later gereed was, is de startdatum verschoven naar november 2024.

Onder de omgevingswet kan de COA middels een BOPA een beschikking krijgen om de opvang op deze locatie te verlengen. Bij deze aanvraag is een verplichte participatie noodzakelijk, dit hoort bij de

indieningsvereisten. Het participatie aandeel in de vergunning is afgerond met de omwonenden overleg op 23 april 2024.

Op dit moment is er geen reden om te aan te nemen dat de vergunningaanvraag door het COA niet verlengd zou kunnen worden. Uiteraard moet wel de procedure goed doorlopen worden.

Bedrijven terrein het Aanleg

Op dit moment is men nog bezig om fase 1 van Uitbreiding Het Aanleg te realiseren. Er wordt vooralsnog op geen enkele manier verdere invulling gegeven aan de uitvoering fase 2 van deze toekomstvisie.

Daarnaast is uitbreiding en verplaatsing van de Rioolwaterzuiveringsinstallatie van Waterschap Noorderzijlvest een belangrijk onderdeel van fase 2. Het WSNZ is hier voorlopig nog niet aan toe en is men dus nog niet concreet met planvorming en voorbereiding begonnen. Ingeschat wordt dat dit soort ontwikkelprocessen gauw 3 – 5 jaren duren. Pas daarna start een eventuele bouw.

Advies

Er staat niets in de weg om het COA te vragen om de vergunning te laten verlengen.

- Geadviseerd wordt om deze voor de periode van vijf jaar te verlengen. De reden hiervan is dat er ondertussen, afhankelijk van het besluit voor een permanent AZC, gebouwd kan worden aan een AZC. Op dit moment is moeilijk in te schatten hoe lang deze bouw zal gaan duren. Maar om te voorkomen dat er opnieuw verlenging moet worden afgevraagd, is het voorstel om het nu met vijf jaar te verlengen. Mocht het zo zijn dat een nieuwe AZC eerder klaar is, dan zal de noodlocatie in Winsum eerder kunnen sluiten.
- Er zal met het COA gesproken moeten worden over de minimale eisen voor de aanpassingen van het gebouw.
- Op dit moment is het zo dat er in de overeenkomst met het COA de volgende doelgroep staat beschreven:

De opvanglocaties zijn bedoeld voor gezinnen en Afghaanse evacués. Daarnaast zijn maximaal 25 plekken (10%) per locatie voor (meerderjarige) alleengaanden.

Geadviseerd wordt om deze doelgroep te behouden en op te nemen in een nieuwe bestuursovereenkomst met het COA.